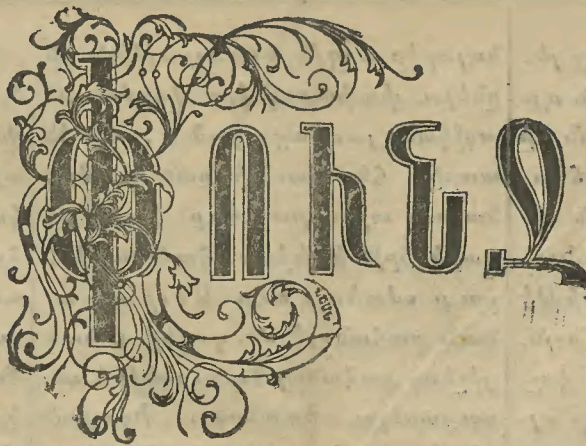

Փոստը ՇԱՐԱԹ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագինն է երկու և կես
արծաթ Եւսթի կանխիկ վճարելի, քէ մայրա-
քաղաքիս և իւր արուարձանաց եւ քէ գաւառաց
համար :
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Տեղական և գաւառական բորատարութեան
ծախքը խմբագրութեանը պիտի վճարէ :
Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի մասնաւո-
րապէս Պաճիճ-Գալիս ջրավաճառ և գրավա-
ճառ Պողոս և Յակոբ աղայից խանութները :

Ծանուցման տողը 3 դրու է մէկ անգամի
համար : Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամե-
րու համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր
ուղղելի առ Տիգրան-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ.
Պոլիս Պալլադ-բազար Նափիէ խան վերի յարկ
քիւ 16 :

A D R E S S E
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Armenien Pountch
—46 Nafié Han . Balouk-Pazar 16—
Constantinople

Թիւ 2080

Շ Ա Ր Ա Թ

1888 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 9

(ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՏԻ)

Բաղադրութեան ինչպէս ծա-
նուցած էինք նախորդ թերթով,
սկսած վարել պաշտօնը : Միշտ սի-
րելի է մեզ յուսալ թէ ջանադիր
պիտի լինի Ազգին օգտակար ու
արդիւնաւոր ընել իւր պաշտօնա-
վարութեան շրջանը, մասնաւոր
գործերով ու խնդիրներով չխնո-
ղելով զայն, և բովանդակ խնամքն
ու հոգածութիւնն յատկացնելով
հանրական խնդրոց և մասնաւոր
ներքին բարեկարգութեան, որոյ
համար միանգամայն անպառու-
թիւն և միշտ իսկ խնամքիւն
անհրաժեշտ պէտք են : Բաղա-
դական ժողովոյ իւրաքանչիւր ան-
դամ առաւել քան զմեզ գիտեն
այս պէտքն ի փորձոյ. գիտեն թէ
առանց անապառուցեան և խըս-
տութեան կարելի չէ եկեղեցա-
կաններ զրկել ի գաւառս ի հով-
ւութիւն ժողովրդեան. կարելի չէ
սանձահարեղ եկեղեցականաց բազ-
մաց անձնատիրութեան ու դիւրա-
կեցութեան տեսնանաց ծայրայե-
ղութիւնները : Բաղադրական ժո-
ղովը բարեկարգական մեծ գործ
մը ըրած պիտի լինի, յաւիտենա-
կան յիշատակաց արժանի գործ մը
ըրած պիտի լինի, եթէ առձեռն
գտնուած տեղեկագիրներ, վիճա-
կագիրներ, և այլն, խնամովի քնն-
նին աւելով առաջնորդական վի-
ճակաց սահմաններ գծէ, առաջ-
նորդական դասակարգեր որոյն,
առաջնորդական թղթակներ կամ
հասցիներ յատկացնէ, վերջապէս՝
որպէս ժողովրդեան իրաւանց,
նոյնպէս նորա պարտուց կատար-
ման համար նախանձախնդիր գըտ-
նուի՝ երկու կողմանց համար ալ
յատուկ կարգ ու կանոն սահմա-
նելով, վասն զի ուրեք ուրեք ի
գաւառս ժողովուրդն, կամ ճիշդն
է ըսել՝ ոմանք յանուն ժողովրդ-
դեան՝ վատ շահագիտութեամբ
առաջնորդաց նիւթական պիտոյքն
հոգալու հայթայթելու պարտա-
ւորութիւնը չեն կատարել, առաջ-
նորդաց անձկութեան ու դժուա-
րակեցութեան պատճառ կը լինին,
փոխանակ նոցա աշխատութեանց
դիւրութեան համար աշակից ու
ղորավիզն հանգիստանալու : Ըստ
մեզ, ազգային գոյութեան էա-
կան տարրն է այս բարեկարգու-
թիւնն. արդէն չա՛տ յապաղեալ
է. ժողովրդեան ու նորա հովուաց
մէջ բարեկարգար ներդաշնակու-
թիւն հաստատել պէտք է միշտ,
բայց մասնաւոր ներկայ ժամա-
նակին մէջ, յորում՝ զանազան
կրօնական քարոզիչք, նիւթական
ու բարոյական զանազան շլացու-
ցիչ միջոցներով սպառազինեալ,
հայաբնակ գաւառները գրեթէ ա-
մէնուրեք սփռուած են, հայն իւր
եկեղեցւոյ ծոցն, և հետեւաբար
ազգային մարմինն կործնու քա-
կելու նպատակաւ, որոնք ո՛րչափ

անարգել գործ են և ո՛րչափ յաջո-
ղին, ա՛յնչափ դէպ ի կործանումն
կը գործէ հայկական մարմինն, մեծ
պատասխանատուութիւն թողով
ազգային վարչական այժուոց վրայ
բաղմոյ եկեղեցականաց ու աշ-
խարհականաց :

(Թղթակցութիւն Փոստին)
Պոստ. 21 Դեկտեմբեր 1887 : —
Սէրաբէյ, երէց : — Բաղադրա-
դականութեան կեդրոնին մէջ,
անգղիացւոց տիրապետութեան
ժամանակէն մնացած փոքրիկ հը-
րապարակ մը կայ, Պոստէն անու-
նով, ուր փոքրիկ եկեղեցի մը կայ,
որուն քարոզիչն է Տօնս անուն
անձ մը, ամուսնացեալ, և հայր
ինը արու և էգ զաւակաց : Թը-
ուականէս քանի մը տարի առաջ,
կրօնափոխութեան էակն պատ-
կանող բազմաթիւ անձանց շարքին
մէջ տիկին և պարոն Թալէր անուն
այր և կին մը ևս Պոստէն հրապա-
րակի եկեղեցւոյն կանդամակցին,
և ինչպէս որ իրենց անձնական
չափն կը պահանջէ, ջերմեանդ
եկեղեցաւորներ կը ճանչցուն բո-
լոր ժողովրդեան կողմանէ, եկե-
ղեցւոյն երէցը ըստ սովորութեան
կարի մարդասէր լինելով՝ իւր ծու-
խերու հարուստ և կամ գեղեցիկ
անդամները առնել տան իւր խու-
ցը կը հրաւիրէ տեսակցելու, ա-
յլ թիւերու և կամ զլանիկ մը ծխ-
լու նպատակաւ : Երէցին յատուկ
եղած սոյն խուց փոքրիկ սենեակ
մը է, ամպիոնին ալ կողմը փոքր
դուռով մը բաժնուած, և ունի
միայն մի լուսամուտ կամ պատու-
հան որ գետնէն երեք չորս կան
գունի չափ բարձր է, անանկ որ
եկեղեցւոյն պարտեղը շրջապայտ
ժողովուրդը երէցին սենեակին ներ-
քին մասը տեսնել կարող չէ պա-
տուհանին բարձրութեան պատ-
ճառաւ. եթէ ոչ՝ սանդուխով մը
երեսս. այդ սենեակն ունի նստա-
րան մը, բազմոց մը և երեք ա-
թոռ. նաեւ գրասեղան և գրա-
տուն : Աւելորդ չէ ծանուցանել
թէ սենեակին մասնամասնութիւնը
գրեթէ պատճառը սա՛ է որ այդ
այժմ համբաւաւոր սենեակը մեր
պատմութեան մէջ մեծ տեղ մը
պիտի բռնէ, սիրտտենչ երէցին
ամբարշտութիւնն մէջ տեղ հանե-
լով : Պոստէն հրապարակին եկեղե-
ցին յոյժ ծաղկեալ վիճակ մը ու-
նենալ կրեանար, եկեղեցւոյ ան-
դամ տիկնանց առօրեայ ըրած այ-
ցելութեանց, եկեղեցին զարդա-
րելու մասին գեղեցիկ սեռի ձե-
ռնութեանց և ասոնց ատեն
ատեն երէցին խցիկին մէջ ըրած
ճաշերէն դատելով : Պատուելի է-
րէցը սովորութիւն ըրած էր իւր
խուցին մէջ հիւր ընդունիլ առաւ-
ձինս. այսինքն՝ երբ հիւր մը ու-
նենար սենեակին մէջ և ուրիշ հիւր
մը ևս զինքը տեսնել ուզէր, չէր
ընդունիր. իսկ այս մասին աւելի

ապահով լինելու խորհրդով սենե-
կին դրան արտաքին կողմէն ծա-
նուցում մը կը կախէր սա՛ իմաս-
տով և զբաղեալ եմ՝ երբ մասնա-
ւոր հիւր մը կունենար սենեակին
մէջ. անանկ որ նորից հիւրը տես-
նելով ծանուցումը, պարապ տե-
ղը անհանգիստ չէր ընել բարի
երէցը և իւր հիւրը որ 99 առ հար-
իւր տիկին մը կամ օրիորդ մը էր
... : Սիրտտենչ երէցին այցելող
տիկնանց և օրիորդաց մէջ նա-
խանձ և ատելութիւն կար կըսեն,
մասնաւորապէս տիկին Թալէրի
դէմ, որովհետեւ այս վերջինն ա՛յն
աստիճան ջերմեանդութեամբ
յարած էր եկեղեցւոյն և երէցին,
որ ո՛չ ամուսնոյն անկողինը կը
մոտէր, ո՛չ տան գործերով կը զբա-
ղէր և ո՛չ իւր զաւակները կը խը-
նամէր. այլ բոլորովին եկեղեցւոյն
և երէցին գերին էր եղած. առա-
ւօտէն մինչեւ երեկոյ և մինչ կէս
գիշեր երէցին խցիկին մէջ անցը-
նելով իւր ժամանակը. պատուելի
երէցն ալ իւր կողմանէ հոգւով
մարմնով կապուած էր եկեղեցւոյն
խցիկին և պարունակութեանց,
առանց խնամելու իւր կինը և ինը
անմեղ զաւակները : Եկեղեցւոյն
անդամ տիկնայք իսկօրն տրտնջալ
կը բողբոքէ թէ իրենց առիթ չը
տուր իր երէցին ընկերութիւնը վա-
յելի, նորա ազդու խրատները
լսել, օրհնութիւնները առնուլ
մէկ խօսքով՝ ընդհանուր նախանձ
մը է կոխի նախանձառ ծուխերու
և տիկին Թալէրի մէջ տեղ և
պատեւարդ կը հրատարակուի Պո-
ստէն հրապարակի եկեղեցւոյն ազ-
դեցիկ անդամք առանց ստորա-
գրութեան նամակներ կը գրեն
նախ պարոն Թալէրին, ծանուցա-
նելով թէ իւր կնոյ անվայել ըն-
թացքը վերջացնելու միջոց մը գըտ-
նէ. նամակներ կը գրուին նաեւ
երէցին և տիկին Թալէրին,
խնդրելով որ դադրին իրենց ա-
պօրէն վարմունքներէ : Բոլորն ալ
սակայաց առանց ո՛նէ արդեանց,
զի նոքա կը շարունակեն իրենց ե-
պերելի ընթացքը՝ հակառակ ե-
ղած խրատուց և սպառնալեաց :
Վերջապէս Պ. Թալէր իւր ամուս-
նական իրաւունքը ի գործ դնե-
լով՝ բոլորովին կարգիլ է իւր կնոյ
եկեղեցի գնալը. այս վերջինն կա-
պրտամբի և « զբեղ կը թողում »,
եկեղեցին ... չեմ թողում » կա-
ղաղակէ : Ամուսինը լրտես մը կը
վարձէ որ հսկէ իւր կնոյ վարքը և
բարքը : Ճարպիկ լրտեսը կը հա-
ւատայ թէ երեկոյն խցիկին մէջ
հետաքրքրական գործողութիւնք
տեղի կունենան. այլ սենեակին պա-
տուհանին բարձր լինելուն պատ-
ճառաւ անկարելի կըլլայ իւր իսկ
այժմ տեսնել զանոնք. հետեւա-
պէս նոր և օրհնութեան հարք մը կը
գտնէ և կը գործադրէ հետեւեալ
կերպով : Հինգ վեց կանգուն եր-

կայնութիւն ունեցող գաւազանի
մը ծայրը երկու ոտնաչափ քա-
ռակուսի հայելի մը դաւաճով՝ ե-
կեղեցւոյն պարտեղէն, երէցին խը-
ցիկին պատուհանին դուրսի կող-
մին դէմը կը բռնէ հայելին, ա-
նանկ որ խցիկին մէջ ի՛նչ որ կայ
և կը կատարուի, բոլորն ալ ճշգ-
րիտ կերպով կը տեսնուին հայելի-
ին մէջ : Պարոն լրտեսն երեք չորս
անձանց ցոյց տալէ վերջ այս տե-
սարան, որոց մէջ էր նաեւ կնոյ
ամուսինը, կը մեկնին :
Երկու օր վերջը ոստիկանու-
թեան պաշտօնեայ մը, լրտեսը և
պարոն Թալէր գաղտնի կը մըտ-
նեն տիկնոյ տունը ուր կը գտնուէր
պատուելի երէցը : Կնոյ նմարանի
դուռը երբ կը հասնին, կը տես-
նեն որ տիկինն կիսամերկ նստած
է անկողնոյն մէջ և խնձոր կուտէ.
Իսկ պատուելին անկողնոյն վերայ
և կնոյ քով նստած կը խօսակցի
(գուցէ հոգւոյ փրկութեան վե-
րայ) մինչեւ երէցին հագուստ
ները խնամով ծալուած՝ աթոռի
մը վերայ դրուած էին : Սենեակին
դուռը կոտրելով կը յարձակին և
կը ձերբակալեն երէցը և տիկինը.
առաջինն իւր գտնուած մերկ վի-
ճակին մէջ կը տանին բանտ, իսկ
կնոյ կը ներեն որ հագնի իւր հան-
դերձները, գտնուած կիսամերկ
վիճակին պատկերը, խնձորը, ե-
րէցի հանդերձները և ըն, լաւ մը
նշանակելէ վերջ : Աւելորդ է ըսել
թէ երէցը և իւր տարփածուն ե-
րաշխատութեամբ կարճակուր-
իւր տեսնէ, երբ կինը փոխանակ իւր
ամուսնոյն տունը գնալու, կերթայ
կը բնակի երէցի տունը, եղած
խայտառակութիւնները բոլորն ալ
առօրին գրելով : Վշտալի ամուս-
նին պարոն Թալէր, դատարան
կը դիմէ ամուսնալուծութիւն
խնդրելով, երէցին հետ չնալը
պատճառելով, զոր երէցն և տի-
կինն անամթաբար կուրանան,
հակառակ լրտեսին և այլ վկայից
տեսած տեսարանի, նշարանին
մէջ գտնուած վիճակի ըն ըն :
Ամէն բան կուրանան ըսելով թէ
եկեղեցւոյն խցիկին մէջ անվայել
բան մը չկար. տիկինը՝ իբր եկե-
ղեցւոյ անդամ աղատ էր երէցին
գոգը նստիլ, և երէցն ալ եթէ
շրթունքներով կնոյ պոստը կը
համբուրէր, այս ևս քրիստոնէա-
կան սիրոյ արտայայտութիւն մ'էր,
ոչ այլ ինչ : Իսկ նմարանին մէջ
տեղի ունեցած տեսարանին գա-
լով՝ երէցը խղի հանգարտու-
թեամբ կը խօստովանի թէ տիկի-
նը իւր անկողնոյն մէջ կիսամերկ
նստած էր և խնձոր կուտէր, իսկ
նեղուն պատճառաւ հանդերձները
հանած էր քիչ մը զովանալու
պատճառաւ : Արդարեւ կնոյ մերկ
վիճակն ևս կապաղուցանէ թէ օ-
ղը շատ տաք է եղեր այն օրը,

եթէ ոչ՝ անկարող պիտի ըլլային
թէ՛ երէց և թէ՛ իւր տարփածուն
միմիայն մի շապիկով նստիլ ննջա-
րանին մէջ : Դատարանը ամուս-
նալուծութիւն կը վճռէ կնոյ դէմ
երէցին հետ չնացած լինելը հաս-
տատած լինելով և այս կերպով
կինը կաղաւթի, իսկ պարոն երէցը
գոհ եղած չէ տակաւին. թէ՛ իւր
անմեղութիւնը կը պահանջէ և թէ՛
Պոստէն հրապարակի եկեղեցւոյն
քարոզչութեան պաշտօնը կուզէ,
ուրիշ արտաքինով զինքը, եկե-
ղեցւոյն դռները փակեցին, իբրեւ
չնացող մի երէց : Այժմ երբ դը-
րամ կը պահանջէ եկեղեցականե-
րէն, առարկելով թէ մէկ տարիէ
աւելի քարոզած է եկեղեցւոյն
մէջ առանց վարձատրութիւն ստա-
ցած լինելու : Երէցն կինը և զա-
ւակները ցաւալի վիճակի մը մէջ
են, կըսուի. իսկ ինքը ամէն հա-
մարձակութեամբ աստ և անդ կը
քարոզէ դրամով, այսինքն զինքը
և իւր քարոզը լսել փափաքողնե-
րէ մուտք պահանջելով թատրոնի
նման : և այս կերպով քիչ շատ
պարուստ մը կը ճարէ, կըսեն : Տի-
կին Թալէր փախաւ գնաց Զիգա-
լիս և անդ կար կարելով կապել
կըսեն. պարոն երէցն ալ երբ դը-
րամ ունենայ՝ կերթայ եղբոր զին-
քը (տիկինը) տեսնել երբեմն.
Կիրակի օրեր ալ իւր քարոզած
տեղը կը տանի իւր ինը զաւակ-
ները և կինը՝ ժողովրդեան գուլթը
շարժելու նպատակաւ, որոց կա-
մաւոր ողորմութեամբ կապրին
խեղճ ընտանիքը, սիրտտենչ ե-
րէցի մը դժբախտ զաւակները ...

Ստեփան. 26 Դեկտեմբեր 1887 : —
Ամսոյ 21ին կրեւակի գիշեր ժա-
մը Տիգրան միջոցները, քաղաքիս ե-
րեւելի վաճառականներէն Կիւ-
տիւքեան Մեծ. Հաճի Յակոբ ա-
ղայի դուստր աղնուափայլ օրիորդ-
երանուհւոյ ամուսնութեան պսա-
կի խորհուրդը ամենայն փառա-
ւորութեամբ տեղի ունեցաւ, ընդ-
Մեծ. Տիգրան էֆենտի Չամբէր-
թէնեանի, Հանդէսը չըբղ ու վա-
յելուց կերպիւ կատարուեցաւ.
ներկայ էին անդ խուռն բազմու-
թիւն հանգիստականաց պատուա-
ւոր ազգայնոց, միանգամայն օ-
տարազգի պատուաւոր անձանց :
Յետ Ս. Պապի արարողութեան,
Արժ. Տ. Եղիշէ Հայր Ամատունի
հակիրճ բանախօսութիւն մը ըրաւ
սիրոյ և Ս. Ամուսնութեան վրայ
և օրհնեց պսակաւորներն ու հան-
դիսականները : Հետեւեալ երեկո-
յին, յետ թագաւորութեան, կըն-
քահայրը Մեծ. Տիգրան էֆենտի
ճգնաւորեան համառօտ բանախօ-
սութիւն մը խօսեցաւ սիրոյ և մի-
նութեան վրայ՝ խօսքը արդ Ս. Պա-
պի Գործիքեան եւ դրուատելով
երկու նորապսակաց բարեմասնու-

Թիւններն՝ շերտ բարեմաղթու-
թիւններ ըրաւ :

Նոյեմբ. 26 Դեկտեմբ. 1887 : —
Քաղաքի մշակելի հողոյն և շու-
կայի խանութներուն մեծագոյն
մասը մահմետականաց կը վերա-
բերի . սոքա հողը երբեմն մշակու-
լով , և երբեմն ալ խանութներուն
պէս վարձու տալով կը հոգան ի .
բոնց ընտանեաց ապրուստը . հո-
ղը պարարտ և բերրի է , սակայն
բնակչաց բաղմունքեան նայելով
անհուկ ըլլալուն խիստ սուղ գինե-
րով վարձու կը տրուին , այնպէս
որ վարձակալը շատ ժամանակ
հաղիւ կրնայ հանել վճարած գու-
մարին քանակութեամբ բերք . իսկ
ընդհակառակը խանութները շատ
աժան վարձք կը բերեն որոյ իրը
պատճառ կը վերագրենք առևտու-
րոյ անկումը . այսու հանգերձ
ցաւալի է տեսնել որ , առ ի չգոյե
շահաւէտ գործոյ կամ ընդհան-
րացած նպատաւոր արհեստի , 7-
800 զրուշ ունեցող մէկը , առևտու-
րով դադարել կը հետեւի , որով օ-
րինաւոր էսպիսիներու դործն կէս
առ կէս զեղչուած է : Պաշտօնա-
վարութեամբ , առևտրով և ար-
հեստի հետ զբաղողներ ալ կը
գտնուին : Հայոց կարող փոքրա-
մասնութիւնը տեղւոյս արտադր-
ած բերքերուն և եւրոպական
ապրանքաց վրայ առևտուր ընելով
կղբալի , իսկ մեծամասնութիւնը
որ անկարագրելի կերպով թըշ-
ուառ ու աղքատ վիճակ մ'ունի ,
իւր չորաբեկ հացին և մերկ մար-
մինը պատսպարող տեղական հաստ
կտաւին գինը կը շահի ամբան
տօթագին աւուրց մէջ քաղաքէն
1-2 ժամ հեռու առ եղերը Գայ-
լի հաստատեալ դիւղերու մէջ ,
որոց ցած ու խոնաւ կիւմային ան-
սովոր կը գտնուի ծխախոտի , ա-
փրոնի եւն . մշակութեամբ պա-
րագրելով , արին քրտինք թափե-
լով : — Տեղւոյս արհեստները , ինչ-
պէս կանխաւ գրած էինք , նահա-
պետական դուրսեան մէջ կաղնի
կաղն կընթանան և հաղիւ բնակ-
չաց 1/2 մասը կը հետի արհես-
տից , որոց գլխաւորներն են եր-
կաթագործութիւն , խաղախոր-
դութիւն և կօշկակարութիւն : —
Նշանաւոր են Նիքար թէքէ Պու-
չաղը կոչուած դանակները որ կը
զրկուին ամէն կողմ . Նիքար Գէօ .
մէյնսի անուն գոմէշի կաշիները
որ խաղախորդք թէթիթի , մայր
ծառի , կեղիւի և այլ ասոնց նման
անարժէք նիւթերու բաղադրու-
թեամբ , սակայն խիստ ծանր ու
տաժանելի աշխատութեամբ պատ-
րաստելով՝ կը զրկեն ի Սեբաստիա ,
ի Ե . Գաբաշիսար , յեւդոկիա և
այլուր . միւս արհեստները տեղա-
կան պիտոյից միայն կը բաւակա-
նան և այլուր զրկելու չափ բաներ
չեն արտադրեր : — Ուրախաբեր
և միւս արտադրական է տեսնել թէ , այս-
քան աղքատ և յառաջագիւտելու
համար հարկաւոր եղած էական
տարրերէն զուրկ ժողովրդեան
մէջ կենդանութիւն ու շարժում
կայ դէպ ի կրթութիւն : — Նիք-
ար 4000 տուն բնակչօք և երեք
աղգէ բնակեալ քաղաք մ'է . բը-
նակչաց աւելի քան զերեք հարիւ-
րը Հայ , 300 Յոյն և մնացեալն է
մահմետական . սոքա ունին վեց
մեծ մզկիթներ , յորոց Ուլու Ճամի
կոչուածը խիստ ընդարձակ քա-
րուկիւր շէնք մ'է , որոյ պատերը

քարուկիւրով շաղախեալ վեց յի-
նարաններու վրայ յեցած են . այս
շէնքը թէև յայտարար նշան մը
չունի ո՛ր դարու գործ ու ճար-
տարութիւն ըլլալուն , սակայն ո՛չ
եկեղեցւոյ և ո՛չ մզկիթի նմանու-
թիւն չբերող ձևին կը կարծուի թէ
առաջ կռատուն մ'է եղեր . նոյն .
պէս կայ 25օրէյի-պէոյիւք կոչ-
ուած կամարակալ շէնքը՝ որ այ-
ժմ աւերակ թէքէքէ մ'է . անոր
ճակատը քանդուած է կենդանի
մը նստած վիճակի մէջ . այդ
քանդակեալ կենդանոյն տակ դը-
րան վրայի կողմը արձանագրու-
թիւն մը եղած կը կարծուի , որ
քակուեր ու տեղը արաբերէն ա-
ղօթքներ գրուած քար մի դըր-
ուեր է : Մահմետականք Մէտրէ-
սէներէ ու թաղային վարժարան-
ներէ դատ ունին Ռիշտիյէ մը՝ ուր
կը դաստիարակուին իրենց մայրենի
լեզուին հետ արաբերէն ու պարս-
կերէն լեզուները և կարևոր ու-
սումներ : — Յոյնք ունին բաւական
շքեղ եկեղեցի մը և անշուք ու
խաղալով վարժարան մը , որ բա-
րեկարգութեան և յարատեւու-
թեան երես չէ տեսած երբեք ժո-
ղովրդեան աղքատ , քիչ , տգէտ
և անմիաբան ըլլալուն պատճա-
ռաւ : Յոյն տղայոցմէ երկուքը կը
յաճախեն մեր վարժարանը : —
Հայք ունին շքեղ ու պայծառ քա-
րուկիւր եկեղեցի մը յանուն Ս .
Աստուածածնայ և Սուրբնեան ան-
ուամբ վարժարան մը ուր կը յա-
ճախեն 150-200 աշակերտք : — Ս . յս
վարժարանը աղգայնոց ոմանց մաս-
նաւոր ջանից շնորհիւ և ընդ տնօ-
րէնութեամբ դաստառու Միսաք է-
ֆէնտի Ներսէսեանի , որ Ե . Գա-
բաշիսարցի համեստ , ջանասէր և
անձանձիւ երկտասարէ մ'է , կա-
նոնաւոր և յառաջադէմ ընթացքի
մը մէջ 4-5 տարիներէ ի վեր ան-
ընդհատաբար կը շարունակուի ի
փառս և ի պարծանս Նիքարաց-
ւոյն : — Տարեկան քննութեանց
ժամանակ ուսանողաց քաջ և հա-
մարձակ և անխալ կերպով տը-
ուած պատասխանները կապացու-
ցանեն թէ իրենց աւանդուած
դասերը քաջապէս ուսած ու ըմ-
բռնած են , որով միայն կարելի
է իրենց անձնուէր դաստառուն
ցանած սերմունքը բեղմնաւորել
և արդիւնաւորել : Զայս ի հաստա-
տութիւն մէջ կը բերեմք տեղւոյս
Րիշտիյէի առաջին դաստառու Ս .
սիմէֆէնտիին այս տարուան քնն-
նութեան վերջին օրը կարգացած
ճառին մի մասը որ անկեղծօրէն
կըսէր « Արդարեւ դարձացայ և ին-
ծի հետ բոլոր հրաւիրեալ էֆէն-
տիք . վարժարանիս ուսանողք ա-
րաբերէն և պարսկերէն Սարֆերու ,
պարսկ , Կիւլիսիանի և Տաճկերէն
Գլխապէթի ինչ , մէջ սուղ ժամա-
նակէն իրենց վիճակէն , տարիքէն
վեր անյուսալի կերպով յառաջա-
գիւմած են և ինչ . և ինչ » : Այս վար-
ժարանին դաստիարակութեան ա-
ռարկները են հայկաբանութիւն
իրեն վերաբերեալ մասերով : Տաճ-
կերէն նոյնպէս աղգային և ընդ-
հանուր աղգաց պատմութիւն , կը-
րօնք , բնագիտական համառօտ
տեղեկութիւններ , տեղեկագրու-
թիւն համառօտ և աշխարհագրու-
թիւն : Վարժարան երթեկեղծ ա-
շակերտաց գրեթէ 1/3ը այսօր հա-
յերէն կը խօսին : Նիքարի հայք
թրքալիսօս են առհասարակ : Բա-
րեպաշտ տիկին մը իւր տան վեր-

նայարկը աղգին ծառայութիւն մը
ընելու փափաքով իրը վարժարան
աղկանց յատկացուցած է , ուր 45
տարիէ հետէ աւելի քան զեօթա-
նանուն աշակերտուհիք կուսանին
բարեկիրթ և խիստ համեստ վա-
րուք օժտեալ տէր Մեսրոպ ա-
նուն քահանայէ մը . գովելի է նաև
յիշեալ քահանայ հօրութեանիւ ու-
սուցանելու եռանդը : Իգական
սեռի վարժարանիս համար վար-
ժուհի մը անհրաժեշտ պէտք է ,
որովհետև այն աշակերտուհիք որ
իրենց աւանդուած դասուց մէջ
չատ մեծ յաջողութիւն ցոյց տուին
հորացաքննութեանց միջոցին , ան-
տարակոյս ձեռարուեստից մէջ ալ
նոյնպէս պիտի կրնային յաջողիլ
եթէ վարժուհւոյ մը հրահանգնե-
րէն զուրկ չըլլային : Աղգային գոր-
ծիչ մարմինը ատաղձ գնելով պատ-
րաստուած էր աղջկանց վարժա-
րան մը կառուցանել ու վարժու-
հի մը ալ բերել տալ , որոց գլխա-
ւոր պատճառն և գրգիռ տուողն
էր վիճակիս նախկին Տեղապահ
Գեր . տէր Մամբրէ Հայր , այլ ա-
ւաղ , նորին Գերապատուութեան
մեկնումը և անկէ յառաջ եկած
տեղական այլ և այլ խոչընդոտներ
արդեւ եղան այդպիսի խիստ բա-
րի և ներկային ու ապագային հա-
մար օգտակար եղող ձեռնարկի մը
իրականացման : — Վ . Ս . Սեֆէնտի

ԱՂԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
Քաղաքական ժողովը երկու-
շարժի աւուր նստին մէջ ընտրեց
Տնտեսական ու Ուսումնական
Խորհուրդներն , վաւերացոյց թէ-
քիտադի ու Տիրապէքի բա-
ղաքական ժողովոց ընտրական տե-
ղեկագրերն , և որոշեց՝ կայսե-
րական կառավարութեան պատ-
ուանչան խնդրել Պօլսոյ պատրի-
արքական Փոխանորդ Իւթիւճեան
Կեր . Տ . Գեորգ Մ . վարդապետի և
կեսարիոյ Առաջնորդ Պալեան Գեր .
Տ . Տրդատ Մ . վարդապետի հա-
մար , առ ի փոխարինութիւն բար-
ւոր պաշտօնավարութեանց նոցա :
— Ուսումնական նորընտիր խոր-
հորդականք են՝ Ղազարոսեան
Գրիգոր , Հրանտ Ասատուր , Մա-
նուկեան Մկրտիչ , Փափաղեան Նը-
շան և Տրքթոր Յ . Թիւրքեան է-
ֆէնտիներն :
— Տնտեսական նորընտիր խոր-
հորդականք են՝ Փափաղեան Լեւոն
պէյ , Կամարական Խայիկ , Գիւրք-
ճեան Խնդիր , Գիւրքճիխանեան
Կարապետ և Սեթեան Միհրան է-
ֆէնտիներն :
— Մեծայիշատակ Սպարթա-
լեանի աղին ընտանիքն շնորհա-
կալեաց գիր ուղղեր է ի Պատրի-
արքարան , առ ինքն ուղղեալցա-
ւակցութեան պաշտօնական թըղ-
թոց համար :
— Ս . Մենդեան տօնի առթիւ
չնորհաւորութեան սովորական
հանգէսները կատարուեցան Պատ-
րիարքարանի մէջ , Ամեն . Ս . Պատ-
րիարքն այս առթիւ ևս ջերմ բա-
րեմաղթութիւններ ըրաւ Օգոստ .
Սուրբանի և նախարարաց համար ,
և սիրով ու մեծարանօք վերելե-
կալաւ առ ինքն այցելող եկեղե-
ցական և աշխարհական անձինքն :
Նորին Սրբաշնութիւնը տօնին ա-
ռաջին օրը Ս . Պատարագ մատոյց ,
և ընդունելութիւնները Պատրիար-
քարանի դահլճին մէջ եղան . սա-
կայն միշտ կը յայտարարէ թէ ան-
գըրդուելի կը մնայ հրաժարման
դիտաւորութեան վերայ :

— Իզմիրի Դերտասարդներէն
8 հօգի , որ տեղւոյն աղգային
վարչութեան կողմանէ իբրև գրդ-
ուիչք ամբաստանեալ և կուսա-
կային կողմանէ իբրև անպարտ ար-
ձակալ էին քանի մը շաբաթ յա-
ռաջ , վերջին օրերս ի դատ կոչ
ուեր են պատժական ատեանէն :
Պօլսոյ կեդրոնական Վարչութեան
կը մնայ միջնորդել այս խնդրոյն
մէջ , որպէս զի քաղաքին աղգա-
յնոց մէջ առաւել չաստիանայ յու-
ղումն : Իզմիրի աղգային Քաղա-
քական ժողովը ալ կրնայ ընել այս
միջնորդութիւնն , եթէ խաղաղա-
բարութեան կը փափաքի , և եթէ
արդարութեամբ կուզէ դատել
անցքերն :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
Պարտաւշան , Ասֆէն , Պաշտօն և
Պարէն : — Սանկյէ Միւթէմայիզի աս-
տիճան՝ Սպարապետութեան Դրան
այլ և այլ նիւթեր հայթայթող Խա-
լիա էֆէնտի վաճառականին : —
Սանկյէի երկրորդ աստիճան՝ Օ-
տար մամլոյ դիւանի քարտուղար-
ներէն Օննիկ պէյի : — Սալիսէի աս-
տիճան՝ կայսերական անձնական
Դանձուն պաշտօնատան հաշուա-
կալութեան դիւանի քարտուղար-
ներէն Ապտիլլահիտ և Իպրահիմ
էֆէնտիներու : — Սալիսէի աստի-
ճան՝ Գաղթականաց Յանձնաժո-
ղովոյ փաստաբան Մարտիրոսեան
Դեորդ էֆէնտիի և Իսկիւպի հե-
ռագրատան ու թղթատարութեան
տնօրէն Րիֆայթ պէյի : — Այտընի
Դարա-Աղաճ գաւառակի դայաճ-
գամ անուանեցաւ՝ Ներքին գոր-
ծոց նախարարութեան դիւանա-
տան քարտուղարներէն Հիւսնի էֆ-
Սալիսէի աստիճանաւ : — Երկրորդ-
աստիճանի Մեծիտիյէ պատուա-
նըշան՝ Կիւմուշ-Սուրի դիւնուորա-
կան հիւանդանոցին բժիշկ Միրի-
լիվա Նաֆիլեան փաշայի : — Զոր-
քորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ զին-
ուորական վարժարանի վերաբոյժ
Հայրապետ էֆէնտիի : — Հինգե-
րորդ աստիճանի Մեծիտիյէ՝ Խա-
կիւլի հեռագրատան առաջին
պաշտօնեայ Իպրահիմ Էտհէմ է-
ֆէնտիի և տեղւոյն թղթատարա-
կան քարտուղար Մեհմետ Իզդէի
էֆէնտիի : — Առաջին աստիճանի
Մեծիտիյէ՝ Յունաստանի թագա-
ւորին արքունեաց փոխհրամանա-
տար գնդապետ Պ . Հաճի Բեդրօի
— Նոյնպէս այլ և այլ աստիճանի
պատուանշանք նոյն արքունեաց
բարձրաստիճան պաշտօնատարաց
և սպայից ոմանց : — Րուսիյի Գա-
ղապէթի անուանեցաւ պետական
խորհրդոյ անդամ Էտհէմ Լուիֆի
էֆէնտի : — Ճաբոնի կայսրը Մա-
գոլ Արեւու պատուանշանի առա-
ջին աստիճանը նուիրեց՝ Արտա-
քին գործոց նախարար Սայիտ փա-
շայի , Օգոստ . Սուրբանի թիկնա-
պահ Տէրփիշ ու Րիզա փաշաներու
և առաջին Սենեկապետ Օսման
պէյի : — Նոյն պատուանշանի երկ-
րորդ աստիճանը՝ կայսերական
թիկնապահ Շէֆիք պէյի , արտա-
քին գործոց նախարարին որդի
Շէրիֆ պէյի և արտաքին գործոց
նախարարութեան թարգման Մի-
քայէ էֆէնտիի , և երրորդ աս-
տիճանը՝ օտար Մամլոյ դիւանի
քարտուղար Բանճիրի Գօթթաքի
էֆէնտիի : — Սանկյէ Միւթէմայիզ
աստիճան՝ կրթական բարձրագոյն
ժողովոյ անդամ Մեհմետ Նուրէտ .
տին էֆէնտիի : — Երրորդ աստի-

ճանի Մեծիտիյէ պատուանշան՝
Ջուրբու վերատեսչութեան քար-
տուղար Էմին էֆէնտիի : — Միր-
իլիմէրայի աստիճան՝ Բէթթա-
հիոյ երեւելիներէն Թալիպ պէյի :
— Տրապիզոնի Իւնեա գաւառակի
Գայմագամ անուանեցաւ Թիւրքոյ-
ֆէնտի , և նմա յաջորդեց Իւնեայի
Գայմագամէյրէֆէնտիի : — Նոյն
նահանգի Թիւթէ գաւառակի Գայ-
մագամ անուանեցաւ՝ Կարճկանի
նախորդ Գայմագամ Մեհմետ է-
մին էֆէնտի : — Զորքորդ աստի-
ճանի Օսմանիյէ պատուանշան՝ առ-
ևտրական Համիտիյէ վարժարանի
տնօրէն Կարգի էֆէնտիի և նոյն
վարժարանի սուսցիլներէն Հա-
զարապետ Էտհէմ էֆէնտիի : —
Հինգերորդ աստիճանի Մեծիտիյէ՝
նոյն վարժարանի ուսուցիչներէն
Հիւսնի պէյի և Լուի Կարգի
էֆէնտիի : — Զորքորդ աստիճանի
Օսմանիյէ՝ զինուորական վարժա-
րանի վերաբոյժներէն Սաղայեան
Ռուքոն էֆէնտիի :
Պուլլարիոյ կառավարու-
թիւնը Կիւլի կոչուած մետաղէն նոր
գրամներ կոխել տուած է : Օս-
մանեան կառավարութիւնը նկա-
տելով որ այդ մետաղին իսկական
արժէքը չհամապատասխանէր դը-
րամական արժէքին , արգիւծ է
ի Թուրքիա մուտքն , և հրամա-
յած է մաքսային վերատեսչու-
թեան թոյլ չտալ որ մաքսատուն-
ներէն անցնին :
— Վճարելի ատենի անդամ
Իպրահիմ պէյ Տրապիզոն , Սե-
րաստիա , Գարեբըղ , Տիգրանա-
կերտ և Հալէպ պիտի ուղեւորի
այդ նահանգաց դատական գոր-
ծերը քննելու համար : Իպրահիմ
պէյի այս քննական պտոյսը պի-
տի տեւէ երեք ամիս , և պիտի
քննէ նաև Տիգրանակերտի պատ-
ժական ատենի նախագահ Մեթի
պէյի պաշտօնավարութեան դէմ
եղած բողոքներն :
— Ալթունի զատե Իսմայիլ փա-
շա , որ ժամանակէ մ'ի վեր հի-
ւանդ էր , նախընթաց գիշեր մե-
ռաւ ի հասակի ութսուն ամաց ,
իւր ապարանքին մէջ , Իսկիւ-
տար Թօփհանէի օղու : Օգոստ .
Սուրբանի իմանալով , յատուկ
թիկնապահներ զրկեց յուղարկա-
ւորութեան : Մարմին ամփոփուե-
ցաւ տեղւոյն մզկիթին մօտակայ
գաւառարանին մէջ : Վախճանեալն
մեծահարուստ էր և բարեգործու-
թեամբ ծառայած է երկրին :
— Առևտրական վարժարանի
վկայեալ չըլլանաւարտից մէջ կան
նաև հետեւեալ աղգայինք . Լե-
ւոն էֆէնտի Ենորճեան Պօլսեցի ,
Տիրան էֆէնտի Ֆինճանճեան Պօլ-
սեցի , Յովհաննէս էֆէնտի Պա-
պիկեան Արապկիրցի , Լեւոն է-
ֆէնտի Եաղըճեան Պօլսեցի , Յով-
հաննէս էֆէնտի Թիւմուրճեան Պօլ-
սեցի :
— Գաւառական պաշտօնից
ընտրութեան Յանձնաժողովը նկա-
տելով որ գաւառաց համար ընտ-
րեալ Գայմագամներու , միւսեր-
ներու և թղթակցութեանց տնօ-
րէններու մեծագոյն մասն աստ
անդ կը թափուին և ժամանակին
չեն երթար իրենց տեղերը , — գա-
ւառաց հեռաւորութեան համա-
ձայն պայմանաժամեր դրած է ,
որով եթէ այդ կարգի պաշտօն-
եայք որոշեալ պայմանաժամին ի-

ընդ պաշտօնին դուրսը չգտնուին, պաշտօնանկ պիտի լինին մինչև որ իրենց յապաղումը չհաստատուի օրինաւոր պատճառներով: Պայմանաժամք պիտի սկսին այն թուականէն յորում ընտրեալ պաշտօնեայք ստանան իրենց պաշտօնն հաստատող հրամանագիրը: — Պայմանաժամք հետեւեալ կերպիւ գրուած են. Ագրիանուպօլսոյ, Սէլանիկի, Այոթլիի, Տրապիզոնի, Արշիպեղադոսի կղզեաց, Պրուսայի, Գարասիի նահանգաց ու Նիկոմիդիոյ: Սերֆիլէի և մայրաքաղաքիս չըլակալ գաւառակաց համար՝ մէկ ամիս. Էնկիւրիի, Գոնեայի, Ատանայի, Գաթաիսի, Սուրիոյ, Հալէպի, Ալիքիկեան Տըրպոլոյ, Պէնկաղիի, Սեբաստիոյ, Եանեայի, Շօթարայի, Գոսփոլայի, Մանասթըրի, Տիարպէքիի, Կարնոյ, Գարբըրդի, Տէրսիմի և Երուսաղէմի համար մէկուկէս ամիս. Իսկ Մուսուլի, Վանայ, Հէքքեան լիւի, Պիլիկիի համար երկու ամիս, և Պաղատի, Պասրայի, Հիճազի ու Եմէնի նահանգաց և Զօրի գաւառակի համար երկուքուկէս ամիս:

— Ինչպէս ի Պոլիս, նոյնպէս Ագրիանուպօլսոյ և չըլակայից մէջ սաստիկ է ձմեռը: Սէլանիկէն առնուած լուրեր ևս կը ծանուցանեն թէ սաստիկ ցուրտ կը տիրէ նահանգին մէջ: Սոսկալի վիթորիկներ կը պատահին ծովու և ցամաքի վրայ. բազմաթիւ առագաստանաւք ընկղմած են նաւահանգիստին մէջ: Գաղաքին մէջ տուներ կործանած են և հեռագրական թելերն ու երկաթուղւոյ գիծն աւրուեր են շատ մը տեղեր:

ՄԱՏԱԼԷՆ ԿՈՄՍՈՒՆԻՆ(*)
Բ.

Հետեւեալ օրը, երեկոյն, միւսնոյն անձինք, բայց ի պատկերահանէն որ առաւօտուն մնկած էր, յետ ընթերցանաւոր էին վայելարայի մեծ սրահին մէջ: Պրինկօլի մարքիզօնին, Պ. Վալուօ և կոմսը մտեղական լուսնի թեմով վիսք կը խաղային: Վառարանին առջեւ, Մատլէն կոմսուհին և Լազարէն Հանայէն նստած, կը խօսակցէին կիսաձայն, փոխանակելով, երկար բաժանմանէ մը յետոյ, բարեկամական գաղտնիքներ, որք էին իրենց անցեալ կենաց զուգործութիւններ. իրենց քով, երկուստեք հաւաքեալ, կըստպատէին հրաւիրուիլ ի մերձեցումն և ի մասնակցութիւն խօսակցութեան: Մատլէն՝ իւր բարեկամութեան գեղեցկութիւնը գովելու ատեն չափազանցած էր, միօրինակ ձերբակ չըլաւ զգեստին մէջ կը գուշակուէր թաթով, գէր և կակուղ մարմին մը որոյ զանազակամոյ գիծերը մետաքսեայ կերպասին կը տպաւորէին ներքաշնակ ծալքեր. ոսկեղոն մազերու խոլոպիքներ կը ծածանէին ճակատին, քնքրեալ (քուլաք թօղո) և ծոծրակին վրայ և նոցա փայլը կաւեցնէին. վարդագոյն արեւն մը կը շրջէր նուրբ և փայլուն մորթին տակ. շրթանցն կրանգը կը կտրէր կարմրեղան գծով մը երեսաց փողոկալայն սպիտակութիւնն յորում ամէն ինչ փայտու և ջինջ էր. աչքերը սեւ էին:

Այս՝ դուրսնական գեղեցկութիւն մը՝ իւր յուզիչ զօրութեան մէջ, ծաղկեալ երկտասարդութեան մը և անմահ չնորայն փթթիւն մը, յաղթական հրապոյր մը՝ իւր մի գլխին բուրու մըն անձագանձ մարմնին որ կը գրգռէր անմարդաբար կերքն ու թերն՝ անհամեստ կնոջ մը անգիտակից ժպտով: Մատլէն կոմսուհին՝ իւր խորշումեալ երեսով, իւր փորք աչքերով յորս կը փայլէր չարութիւնն, իւր սլա-

— Եգիպտոսի խալիվ Մէհմէտ Թէվֆիգ փաշա չնորհակալութեան գիր ուղղեր է առ Օգոստ. Սուլթանն, իւր հօր (նախորդ խալիվ Իսմայիլ փաշա) Կ. Պոլիս բնակու. թեան արտօնութիւն արուելուն համար:

— Երկուշաբթի, Պոլիս Զուլաիս խանի տակ, Օննիկ անուն հայազգի ժամագործ մը՝ իւր խա. նութիւն մէջ յանկարծամահ եղաւ. նոյնպէս ուրիշ հայ մը՝ ի Սիրքէի Խակէլէսի, հայ բեռնակիր մը՝ Ուզուն-Չարչըի գլուխն, և ծերունի հրեայ մը՝ ի Խաղաղ յանկարծ ինկան մեռան:

— Ոստիկանութիւնը քանի մը օր առաջ Սէրաֆէմ անուն կոչկաւարի խանութ մը կոխեց Ուն-Գաբանի մօտ: Այս կոչկաւարն երեք ընկերաց հետ կեղծ Մէհմետիներ կը շինէ եղբր: Բաւական թուով գտնուեր են խանութին մէջ, գործինքովն հանգերէն:

— Ինչպէս յայտնի է, հոգւոյն օրինաց տրամադրութեան համաձայն երբ հող մ'երեք տարի անմեկ մնայ, կառավարութիւնը զայն կը գրաւէ և ուղղին կուտայ մշակութեան համար: Արդ, Հագիգաթ լրագիրը կըսէ թէ նախարարաց խորհուրդը կը խորհրդակցի այդ տեսակ հողերն իրենց տէրերէն առնելով մահմետական գաղթականաց ընկալութեան յատկացնելու համար:

— Թուրք թերթերը կը ծանուցանեն թէ վճարեկ ատենի պատժական ճիւղին անդամ Ալի Շահպաղ Էֆէնտի ամուսնացեր է արտաքին գործոց նախկին խորհրդական վախճանեալ Սալիմ է-

Ֆէնտիի այրուին հետ:

— Բորթուկալի թագաւորը Աշտարակ և Սուր պատուանշանն ընծայեր է Եգիպտոսի խալիվ Թէվֆիգ փաշայի:

— Իսկիւտարի մօտ Գըսթըր կոչուած տեղը գայլեր իջեր են այս օրերս, և այն կողմէն անցնող կաթնալաճառի մը վրայ յարձակելով, թէ՛ կաթնալաճառն և թէ՛ խեղճին ձին յօշոտեր են:

— Բ. Դրան և Պ. Հիւրչի հաշուական խնդրոյն քննութեան համար նախորդ մեծ եպարքոս Սա. յիտ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովը վերջին նիստն ըրաւ չորեքշաբթի օր ի կայսերական պալատն: Ներկայ էին ո՛չ Պ. Հիւրչ և ո՛չ իւր ներկայացուցիչը: Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Դարբիէ Էֆէնտի Նորատուեկեան կայսերական պալատ կոչուեցաւ ինչ ինչ բացատրութիւններ տալու համար խընդրոյն վրայ: Յանձնաժողովն իրեն ներկայացեալ թղթոց քննութիւնն աւարտած լինելով, տեղեկագիրը մատոյց: Կըսուի թէ հաստատուեր է որ Պ. Հիւրչ երեք միլիոն ոսկւոյ գումար մը կը պարտի օսմանեան կառավարութեան:

— Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Ասատէթ լրագրոյ, անձ մը որուն անունն յայտնուած չէ, անդադարեալ տալով Մեծ եպարքոսին, հաստութիւնը նոր աղբիւր մը ներկայացուցեր է, որով տէրութեան գանձը տարեկան երեք չորս հարիւր հազար ոսկի և գուցէ աւելի գումար մը պիտի չափի. Բ. Դրան և Ելմտական նախարարութիւնն յիտ բանակցութեան, հար-

ցուցեր են այդ անձին թէ՛ իւր գտած հաստութիւնը աղբիւրը ցոյց տալու համար ինչ է իւր պահանջը: Երբեք քանակութիւնն, և ինչ պայմաններով կուղէ ստանալ զայն:

Դ Բ Ը Մ Ը Կ Ը

Կ. Պոլիս 9 Յունուար 1888	
Օսմանեան Բոսնիոյ	45 — 44
Բուլղարի երկաթուղի	36 — 75
Թրակուէ	1. 0. 3 — 40
Օսմանեան լիւրն 100 դրուէն	
Մէհմետի	108 — 35
Մէթալի	100 — 30
Հինգնոց	104 —
Վեցնոց	104 —

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Նոր տարւոյ առթիւ ռուսական լրագիրներէ ոմանք կը յայտարարեն թէ անհաւանական կը թուի պատերազմն, թէպէտ նոյն անգոհացուցիչ վիճակն մէջ կը գտնուի Պուլըարա, և թէ Ռուսիա պիտի աշխատի առանց պատերազմի կարգադրել պուլըարական գործերը:

— Կըսուի թէ տէրութեանց բաղձնաքին համեմատ, Ֆէրտի. նստու իշխան Բ. Դրան կողմէ պիտի հրաւիրուի հրաժարական տալ:

— Երեք օր թանձր մառախուղ մը տիրեց ի Լոնտոն և բազմաթիւ արկածներ յառաջ բերաւ Անգլիոյ և Դաղլիոյ մէջ, և Լոնտոնի հրապարակաց վրայ ամէն գործառնութիւնները դադարեցոյց:

— Գաղղիացի դրամատուրգ և ճարտարագիտաց խումբ մը կը խորհի Գաղղիոյ և Անգլիոյ մէջ կամուրջ մը նետել Մանչի ծովուն

վրայ: Կամուրջը 22 մլոն երկայնութիւն պիտի ունենայ, և իրարմէ 550 եարտա բացութեամբ սիւններու վրայ պիտի հաստատուի, որոց իւրաքանչիւրն 160 ոտք երկայնութիւն և 100 ոտք լայնութիւն պիտի ունենայ: Կամուրջը ջուրէն 160 ոտք բարձր պիտի լինի, և 100 ոտք լայն:

— Վիեննայի հեռագիրք կը ծանուցանեն ռուսական զօրաց նոր շարժումները դէպ ի սահմանագրութիւններ Աւստրիոյ կողմէ:

— Գաղղիոյ նախագահին պալատն զինուորական պետ զօրավար Պրիւժէր աղբիւրէն ծանրապէս վիրաւորուեր է որսի ժամանակ զիպուածով:

— Գաղղիոյ մէջ ձմեռն այնչափ սաստիկ է այս տարի, որ Փարիզի մօտերը գայլեր տեսնուեր են:

— Անգլիոյ նախորդ նախարար պետ Պ. Կլատթօն այս օրերս համալուր համար որ՝ Իրանտիոյ Բաղնէշեաններն և անոնց Ողջային Դաշակցութիւնը պախարհակալ մտադրութեան են կենայ: Պ. Կլատթօն նոր ժամանակաց մէջ ամենէն կծու քննադատութիւնն հրատարակած է պապութեան դէմ, Վատիկանի Ընդհանրական ժողովէն յետոյ գիրք մը հրատարակելով, որով հերքած է անսլոխալականութեան վարդապետութիւնն և ընդհանրապէս պապական յաւակնութիւնները: Բայց և այնպէս, Լեւոն ԺԳ ջերմ փափաք յայտնէր է տեսնելու համար զնա:

— Պոմպայի անգլիական համալրարանին մէջ Սորապէի անուն

այս է իմ բաժինս . . . Լազարին հառաչեց՝ աչքերը խոնարհեցնելով. յետոյ շարունակեց. Աստուած անարգար է, արժանի էի երջանութեան, նուազ արժանի չէի ամէն անոնց պէս որոց առաւօրէն տրուած է . . .

Սոյն վերին սրտաշարք արայայատութիւնը տակն ու վրայ ըրաւ զիմօք: — Երջանութիւն, միմաջ կոմսը, ա՛յ մտքերնուդ հանած էք. պէտք է որ յիմար լինի մարդ որ ձեր երջանութիւնը ապահովեալ չկարծէ:

— Ո՛վ երջանիկ պիտի ընէ զիս, Աստուած իմ:

— Զննդ սիրողը: — Ո՛վ պիտի սիրէ ինձ պէս աղքատ աղջիկ մը:

— Լազարին սոյն հարցումն ընելով հանգերէն, կոմսին վրայ նետեց ալի-նարի մը, յորում կոմսը կարգաց կեղծ զարմացման արտայայտութեան հետ, գրգռութիւն մը որ յիմարացոյց զկոմսը. ծնեցաւ դէպ ի Լազարին, իւր թէ աւանշը դրած համեստ գոհարը մօտէն տեսնելու ուղեով, և առերեւոյթ հանդարտութեամբ ծածկելով զինքը վրդուիլը զարհուրելի յուզմունքն ըսաւ.

— Ես, եթէ կուզեմ:

Զիցաւ յաւելու ուրիշ բառ մ'ալ. իւր այժմ իսկ արտասանած խօսքերը շրթները կայրէին. ապաւալ մնաց իւր յանդգնութեան պատճառաւ զարհուրանօք, համոզուած լինելով թէ Լազարին ընդէն բարկացայտ յանդիմանութիւն մը պիտի սահէր. բայց կը խաբուէր: Լազարին յանդիմանական խօսքեր չարտասանեց, այլ միայն բուռն երախտագիտութեամբ լի ափնարի մը նետեց:

— Մտածեցի՞ք թէ՛ ո՛րչափ ծանր է ձեր ըսածն, եւ թէ՛ ի՞նչ պիտի պատահի եթէ ընդունիմ ձեր առաջարկութիւնն, հարցուց Լազարին:

— Փորձեցէ՛ք եւ պիտի տեսնէք ըսաւ կոմսն՝ արեանն յանկարծական շրջանէն այտերը տաքցած:

(Մնացեալը՝ յաջորդում)

